

Den 15. september 2020

Husdyr-MRSA: Rådets anbefaling vedrørende slagtekalve**Problemstilling**

Forekomsten af husdyr-MRSA i slagtekalvebesætninger er over aktionsgrænsen. Notatet indeholder en beskrivelse af den politiske baggrund for aktionsgrænsen, data vedrørende forekomst af MRSA både i slagtekalvebesætninger, malkekvægsbesætninger og humant samt regler om smittebeskyttelse. Det Veterinærmedicinske Råd (DVR) har vurderet tiltag for dyrearten. Rådets overvejelser og anbefaling til tiltag for slagtekalve fremgår af notatet.

Aktionsgrænsen for husdyr-MRSA i produktionsdyr

MRSA- ekspertgruppen anbefalede i MRSA-rapporten fra august 2017, at der blev indført husdyr-MRSA overvågning af produktionsdyr. Når forekomsten på besætningsniveau i en given dyreart kom over 10 % (aktionsgrænsen), skulle en ekspertgruppe vurdere behovet for eventuelle forebyggende tiltag. Denne anbefaling indgår i Veterinærforslag III, hvor Det Veterinærmedicinske Råd blev nedsat. Rådets opgave er bl.a., at komme med evidensbaserede anbefalinger, når aktionsgrænsen overskrides.

Resultater

Dyreart	Antal undersøgte besætninger 2015/2018	2015 Procent positive besætninger	2018 Procent positive besætninger	Antal undersøgte besætninger 2019	2019 Procent positive besætninger
Slagtekalve FVST	50	10		115	10
Malkekvæg FVST	132		6	131	2

Humane resultater

I perioden fra 2006 – 2019 er der registreret 242 bærere af husdyr-MRSA hos personer med direkte eller indirekte kontakt til mink, 108 bærere af husdyr-MRSA hos personer er registreret med direkte eller indirekte kontakt til kvæg og 31 med kontakt til heste. Til sammenligning er der i samme periode registreret 7.311 bærere af husdyr-MRSA hos personer med direkte eller indirekte kontakt til svin.

Der er i alt registreret 10 dødsfald i relation til blodforgiftning med husdyr-MRSA i perioden 2010-2019. Ingen af de 10 afdøde patienter havde kontakt til husdyr, og led alle i forvejen af en række alvorlige underliggende sygdomme, bl.a. kræft. Til sammenligning fik 253 personer blodforgiftning med andre typer af MRSA i den samme periode, hvoraf 51 døde i forbindelse med infektionen.

Statens Serum Institut overvåger alle blodforgiftninger med *Staphylococcus aureus*, hvoraf langt de fleste (98-99 %) er af den følsomme type, methicillin sensitive *Staphylococcus aureus* (MSSA). I perioden 2006 - 2019 registreredes i alt 24.301 tilfælde. Heraf var der 5.284 patienter der døde inden for 30 dage efter påvisning af *Staphylococcus aureus* i blodet.

Rådet anbefalede prøver 2018

Rådet blev forelagt resultaterne af 2015 undersøgelsen af slagtekalve og fandt, at der ikke var tilstrækkeligt evidensgrundlag til at anbefale eventuelle tiltag. DVR anmodede Fødevarestyrelsen om at foretage en undersøgelse af slagtekalve i henhold til den af DTU Veterinærinstituttet i 2018 anbefalede stikprøvestørrelse, idet undersøgelsen i 2015 ikke fulgte denne anbefaling.

Regler om smittebeskyttelse for kvægbesætninger

I alle besætninger med sundhedsrådgivningsaftale skal dyrlægen rådgive om smittebeskyttelse mindst én gang årligt. Rådgivning om smittebeskyttelse har tidligere kun været obligatorisk for store besætninger, men som følge af implementering af MRSA-handlingsplanen blev rådgivningen om smittebeskyttelse udstrakt til at gælde alle besætninger med sundhedsrådgivningsaftale fra november 2016. Rådgivningen skal foregå indenfor de eksisterende tidsmæssige rammer af sundhedsrådgivningen ved en prioritering én gang årligt.

Konklusioner efter rådgivning om smittebeskyttelse skal indgå i besætningsdyrlægens journal. De skal ligeledes fremgå af rapporten mindst én gang årligt sammen med en beskrivelse af eventuelle handlingsplaner om smittebeskyttelse.

Rådets overvejelser

Det Veterinærmedicinske Råd har vurderet situationen for slagtekalve, idet Fødevarestyrelsens undersøgelse i både 2015 og 2019 viste en forekomst på besætningsniveau på aktionsgrænsen.

Slagtekalve kan være kalve af kødkvægsracer eller kalve af malkekvægsracer. I Danmark er der per 1. juli 2020 registreret 643 slagtekalvebesætninger, hvor produktionen helt eller i overvejende grad består af kalve, der opfedes med henblik på kødproduktion. Besætningsejeren skal selv registrere sig som slagtekalveproducent. Kalvene kan være af egen produktion eller indkøbte/sammenbragte. Desuden fødes der kalve i alle malkekvægsbesætninger, og en del af disse kalve (typisk tyrekalve) slagtes også til kødproduktion.

Besætningstype	Antal besætninger per 1. juli 2020	Antal dyr i besætningerne per 1. juli 2020	Antal husdyr-MRSA positive mennesker med indirekte eller direkte relation til kvæg – oplysninger fra hospitalernes registre	Antal personer, der arbejder på bedrifter med kvæg - ud fra Danmarks Statistiks opgørelser** inkl. enkeltmandsbedrifter. Minimumsværdi. 2018 data.
Malkekvægbesætninger	2.914	1.039.147	108*	16.837*
Kødkvægbesætninger	9.724	247.541		
Slagtekalvebesætninger	643	121.876		

* Tallet er samlet for alle 3 kategorier.

**Danmarks Statistik medtager ikke hobbybesætninger, der ikke er registreret i virk.dk. Deres samlede antal bedrifter i 2018 er 10.977.

I slagtekalvestalde holdes kalvene tæt med mange dyr på begrænset plads. Til forskel fra intensive slagtesvinebesætninger er der dog generelt mere luft i kvægstaldene, som heller ikke har så højt et

støvniveau, hvilket måske er nogle af årsagerne til de få humane tilfælde af husdyr-MRSA, som er konstateret hos personer med kontakt til kvæg i forhold til svin.

Data fra Statens Serum Institut viser, at antallet af husdyr-MRSA-positive personer med kontakt til kvæg (alle former for kvæg, herunder slagtekalve) udgør en beskeden gruppe, som angivet under de humane resultater.

En anden vigtig faktor for Rådet har været, om andelen af inficerede besætninger stiger. Det har ikke været tilfældet, idet både undersøgelsen i 2015 og i 2019 viste 10 pct. positive slagtekalvebesætninger på besætningsniveau. Begge stikprøver er tilfældigt udtaget. Samtidigt er der ikke dokumentation for, at husdyr-MRSA er et problem i malkekvægsbesætningerne, hvor forekomsten var på 6 pct. husdyr-MRSA positive besætninger i 2018. I 2019 var forekomsten i malkekvægsbesætninger faldet til 2 pct. positive besætninger i Fødevarestyrelsens husdyr-MRSA overvågning.

Der er ikke kendskab til, hvor smitten stammer fra i kalvebesætningerne.

Rådets anbefaling til tiltag for slagtekalve

På baggrund af de foreliggende fakta og Rådets overvejelser har DVR følgende anbefaling til tiltag for slagtekalve:

Husdyr-MRSA overvågning:

- Det anbefales, at overvågningen af både malkekvæg og slagtekalve gentages i 2021 efter samme testprotokol som i 2018.
- Det anbefales, at overvågningen af både malkekvæg og slagtekalve efter undersøgelsen i 2021 gennemføres hvert 4. år efter samme testprotokol som i 2018.
- Rådets bemærkning til overvågningen: Rådet følger udviklingen i antallet af husdyr-MRSA smittede personer med direkte eller indirekte kontakt til kvæg årligt, og såfremt antallet stiger væsentligt eller forekomsten af husdyr-MRSA hos malkekvæg og slagtekalve stiger væsentligt over det nuværende niveau, som ikke har ændret sig væsentligt siden 2015, revurderer Rådet gentestningsfrekvensen for malkekvæg og slagtekalve.

Smittebeskyttelse i kvægbesætninger:

- De eksisterende rådgivningsbesøg i besætningerne, der allerede omfatter rådgivning om smittebeskyttelse, skal bevares og fortsat have årligt fokus på smittebeskyttelse.